

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของอรรถศาสตร์

การศึกษาภาษาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคำ จะแบ่งออกเป็น 2 สาขาใหญ่ๆ คือ

1. การศึกษาประวัติความเป็นมาของคำ (Etymology) ซึ่งเป็นการศึกษา กำหนดและประวัติที่มาของคำ
 2. การศึกษาอรรถศาสตร์ (Semantics) ซึ่งเป็นการศึกษาความหมายของคำ
- วิวัฒนาการของการศึกษาคำทั้งสอง 2 สาขานี้ การศึกษาประวัติความเป็นมาของคำจะมีนานานกว่าการศึกษาทางด้านความหมาย เพราะการศึกษาอรรถศาสตร์เพียงมีมาไม่นาน และการเดาและสร้างหาแหล่งที่มาของคำต่างๆ ได้เริ่มศึกษากันในหมู่นักปรัชญาชาวกรีกซึ่งมี 2 กลุ่มใหญ่ คือ พวก naturalists ซึ่งเป็นพวกที่มีความเชื่อเรื่องความสัมพันธ์ที่มีอยู่เดิมระหว่างเสียง (sound) กับความหมายของเสียง (sense) กับพวก conventionalists ซึ่งเป็นพวกที่มีความเชื่อว่าความเกี่ยวพันของเสียงและความหมายของเสียงจะเกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติ

ในช่วงประมาณ 100 ปีก่อนคริสต์ศัตวรรษ 瓦โร (Varro) ได้รวบรวมและเรียนเรียนไว้ในรายกรณีภาษาละติน โดยจัดการศึกษากำหนดและประวัติความเป็นมาของคำต่างๆ เป็น 1 ใน 3 ของการศึกษาภาษาศาสตร์ นอกจากนี้จากการศึกษาหน่วยคำ (Morphology) และระบบประโยคหรือการศึกษาความสัมพันธ์ของคำที่มีต่อกันในกลุ่มคำ หรือในประโยค (Syntax) ซึ่งวิธีการศึกษากำหนดและประวัติความเป็นมาของคำจะเป็นการศึกษาที่ไม่ใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์เลย จนกระทั่งถึงศตวรรษที่ 19 จึงเริ่มใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์ และการศึกษากำหนดและประวัติของคำในส่วนของการพิจารณาเนื้อหาเพื่อให้เข้าใจความหมายได้กลยุบเป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่ความเข้าใจในการศึกษาภาษา จนในศตวรรษที่ 19 ที่วิชาอรรถศาสตร์ได้กลยุบมาเป็นส่วนสำคัญ

อีกส่วนหนึ่งในการศึกษาภาษาศาสตร์ แต่ทั้งนี้ก็มิได้หมายความว่า คนในสมัยโบราณ ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาความหมายอันที่จริงพอกเทาต่างหากที่ได้พยายามมองให้ทะลุถึงการใช้คำและ sense ของความหมายของคำ และเพื่อสังเกตความเปลี่ยนแปลงทางด้านความหมาย (Semantic Change) ในช่วงเวลาต่างๆ ของคำอยู่ตลอดเวลา จนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 5 นักปรัชญาชื่อโพรคลูส (Proclus) ได้ทำการศึกษาโดยการสำรวจ การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำ และได้สรุปว่า การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำ จะเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม (Cultural change) และจะเป็นการเปลี่ยนแปลงความหมายแบบอุปมาอุปมัย (metaphor)^{*1} ซึ่งเป็นสำนวนการเปรียบเทียบเปรียบสิ่งหนึ่งเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง หรืออาจจะเป็นการเปลี่ยนจากความหมายกว้างขึ้นหรือแคบลง (Widening and narrowing) เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ความสนใจของผู้คนในสมัยโบราณที่มีต่อการศึกษาความหมายของคำ มิได้มีเฉพาะการเปลี่ยนแปลงด้านความหมายเท่านั้น แต่พวกเขายังสนใจที่จะศึกษาและสังเกตพฤติกรรมของผู้ใช้คำต่างๆ ในกรุดจากอีกด้วย อาทิ การที่มีผู้ใช้คำที่ให้ความหมายหลากหลายจะทำให้เกิดความก่ำกว่าทางด้านความหมาย (ambiguity) ขึ้น โดยเฉพาะคำที่ใช้ในบทประพันธ์ต่างๆ เพราะคำคำเดียวอาจให้ความหมายได้หลายอย่างและได้หลายແร่หลายมุม หรือคำหลายคำอาจมีความหมายหรือให้ความคิดเดียวกันก็ได้ อริสโตเตลิยังเคยพยาบยานที่จะให้ความหมายของคำต่างๆ เขาเป็นคนแรกที่อธิบายคุณสมบัติของ “คำ” ว่าเป็น...the smallest significant unit of speech^{*2} และเขา�ังเป็นผู้แบ่งคำออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นอิสระมีความหมายในตัวเอง และส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ อาจให้ความหมายหรือไม่ให้ความหมายก็ได้ การแบ่งคำออกเป็น 2 ลักษณะนี้ ได้เป็นที่ยอมรับกันต่อๆ มาในหมู่ของนักปรัชญาและนักภาษาศาสตร์ และท้ายที่สุดอริสโตเตลิก็ยังได้ให้ความรู้แก่เราในการจำแนกแจ้งความหมายของคำในเชิงอุปมา อุปมัย ซึ่งได้มีผู้ยอมรับการจำแนกของเขารวมไปด้วย อาทิ ควินติลเลียน (Quintilian) ซึ่งเป็นนักคอลัมน์ในการประพันธ์わずกิลปีสมัยโบราณ จนมาถึงการนำเสนออุปมาอุปมัยเหล่านี้เข้ามาใช้ในการศึกษาวรรณศาสตร์ตามแนววิทยาศาสตร์สมัยใหม่

¹ metaphor เป็นสำนวนการเปรียบเทียบอุปมาอุปมัยว่าสิ่งหนึ่งเหมือนกับอีกสิ่งหนึ่ง เช่น Someone is a mouse. หมายถึง เป็นคนขี้อาย ขี้ลาด หรือใช้ในการเปรียบเทียบ ...brave as a lion (กล้าหาญอย่างราชสีห์) หรือ quick as lightning (เร็วเหมือนสายฟ้าแลบ) เป็นต้น

² Stephen Ullmann, Semantics : An Introduction to the Science of Meaning, England, 1983, p3

ในศตวรรษที่ 19 ได้มีความตื่นตัวในเรื่องการศึกษาภาษาศาสตร์ในแนวของวิทยาศาสตร์ อาทิ การศึกษาภาษาในเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Philology) คำ “ภาษาศาสตร์” (Linguistics) ก็เป็นคำที่เกิดขึ้นในช่วงแรกของศตวรรษที่ 19 นี้เอง อันที่จริง คำ linguistics เป็นคำที่นำมาจากภาษาฝรั่งเศส la linguistique ซึ่งเกิดขึ้นใน ค.ศ.1826 และพบคำ linguistics นี้ในภาษาอังกฤษ อีก 11 ปีต่อมา (ตอนแรกยังเป็นคำ linguistic ซึ่งยังไม่มีปัจจัย-s) ถึงแม้ว่าในช่วงนั้นจะเป็นช่วงที่นักภาษาศาสตร์จะให้ความสำคัญเฉพาะในเรื่องของสัทศาสตร์ (Phonetics) และการเปลี่ยนแปลงทางด้านไวยากรณ์ (Grammatical Changes) เท่านั้น อีกหลายปีต่อมาจึงค่อยเริ่มให้ความสำคัญต่อการศึกษาอรรถศาสตร์ เนื่องจากในยุคนั้นมีความนิยมเขียนวรรณกรรมประเภทโรมันติก เพราะวรรณกรรมประเภทนี้จะทำให้ผู้คนสนใจและให้ความสำคัญคริสต์ศาสนานิยายคาดอลิก โดยให้ความสำคัญกับคำที่มีการเปลี่ยนแปลงจากการใช้ภาษาหรือคำโบราณไปสู่การยืนคำหรือใช้คำจากภาษาต่างประเทศ บางครั้งก็ใช้คำที่เคยเป็นภาษาถิ่น (Dialects)¹ กับภาษาอังกฤษมาก่อน รวมถึงการใช้ภาษาแสงด้วย ยิ่งเป็นคำที่เข้าใจยาก มีที่มาแปลกๆ ก็ยิ่งให้ความสนใจกันมากขึ้น ดัง เช่น ที่ เวิร์ดสเวิธ (Wordsworth) ได้กล่าวไว้ใน The Prelude, Book V ว่า

Visionary power

Attends the motions of the viewless winds,

Embodyed in the mystery of words.²

ประวัติความเป็นมาของการศึกษาอรรถศาสตร์ แบ่งออกเป็น 2 ช่วงคือ ช่วงที่ 1 เป็นเวลาประมาณ 150 ปี ช่วงแรกนี้เรียกว่า “Underground period” of Semantics³ ไรซิก (Reisig) ชาวเยอรมันได้เสนอความคิดใหม่ๆ ในการศึกษาภาษาที่เกี่ยวข้องกับอรรถศาสตร์ แต่ความคิดของเขายังไม่เป็นที่ยอมรับ งานเขียน 2 เรื่องของเขากลับเพื่อนชื่อ เอฟ ฮาส (F.Hasse) ที่เขียนเกี่ยวกับอรรถศาสตร์ได้ถูกตีพิมพ์ แต่ไม่มีผู้สนใจ จนกระทั่งอีกหลายทศวรรษต่อมา มิเชล เบรอล (Michel Breal) ได้เป็นผู้จุดประกายความคิดเดิมของ Reisig โดยเขาคิดว่าตัวเองกำลังเริ่มศึกษา วิทยาศาสตร์สมัยใหม่ ซึ่งไม่มีอะไรมาก่อนแม้แต่ซื้อก็ยังไม่มี

¹ ภาษาที่เคยเป็นภาษาถิ่นกับภาษาอังกฤษ เช่น ภาษาเยอรมัน ภาษาดัช และการสแกนดิเนเวียน เป็นต้น

² Ullmann, p.4

³ Ullmann, p.5

ช่วงที่ 2 ประมาณปี ค.ศ.1880 เป็นต้นไป จนรวมทั้งสิ้นประมาณ 50 ปี Breal ได้พิมพ์บทความของเขามาในปี ค.ศ.1883 ลงในวารสารชื่อ “คลาสสิก” (Classic) เป็นบทความที่เขาได้เริ่มใช้คำ “new science” ในวารสารดังกล่าว จึงเป็นที่แย่งช�ดว่า Breal ก็เหมือนกับ Reisig ในการมองอรอรรถศาสตร์ว่าเป็นการศึกษาที่เป็น “purely historical study” และความคิดแนวโน้มได้กล่าวเป็นหลักการมาตลอดการศึกษาอรอรรถศาสตร์ ในช่วงที่ 2 โดยที่นักอรอรรถศาสตร์ส่วนใหญ่เข้าใจกันว่า งานชิ้นแรกที่พวงเขากว่าทำในการศึกษาอรอรรถศาสตร์ คือ “การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของความหมายของคำ” เพื่อพิสูจน์ภาษาเหตุของการเปลี่ยนแปลง และจัดประเภทภาษาเหตุดังกล่าวในเรื่องที่เกี่ยวกับตรรกวิทยา จิตวิทยา และอื่นๆ และถ้าเป็นไปได้ก็ควรที่จะตั้งกฎเกณฑ์ด้วย

ใน 2 ทศวรรษสุดท้ายของศตวรรษที่ 19 นักภาษาศาสตร์ในทวีปยุโรปได้ทวีความสนใจในการศึกษาอรอรรถศาสตร์มากขึ้น นักอรอรรถศาสตร์ในเยอรมนีได้แสดงตัวและเสนอความคิดเห็นในเรื่องอรอรรถศาสตร์ มีการพิมพ์หนังสือของชาฟรังเศสชื่อ Arsene Darmesteter เรื่อง La Vie des mots étudiée dans leurs significations ในปีค.ศ.1887 และในปีค.ศ. 1897 Breal ก็ได้เขียนหนังสือเรื่อง Essai de Semantique หนังสือทั้งสองเล่มมีความสำคัญยิ่งและเป็นหนังสือแนวคิดภาษาสติครุนแรกที่ได้ถูกพิมพ์ขึ้นหลายครั้ง และได้มีการแปลเป็นภาษาอังกฤษ ที่นับว่า่น่าสนใจก็คือวินิพนธ์ในยุคนั้นได้ให้ค่าว่า สำคัญกับแนวคิดทางภาษาศาสตร์ในเชิงของอรอรรถศาสตร์กันมากขึ้น

ในช่วงแรกๆ ของศตวรรษที่ 20 (ประมาณ 30 ปีแรกของศตวรรษ 20) ได้มีการศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำอย่างแพร่หลาย ในสหรัฐอเมริกา เลียนาร์ด บลูมฟิลด์ (Leonard Bloomfield) ซึ่งเป็นปรามาจารย์คนสำคัญของภาษาศาสตร์ได้พูดถึงการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำในรูปแบบต่างๆ เช่น

1. ความหมายเปลี่ยนแปลงจากเดิมเคยมีความหมายกว้างๆ เปลี่ยนเป็นแคบลง เช่น meat เดิมมีความหมาย “food” ปัจจุบันคือ meat (เนื้อสัตว์)
2. ความหมายจากเดิมเคยมีความหมายแคบเปลี่ยนเป็นกว้างขึ้น เช่น bird เดิมมีความหมาย “nestling” ปัจจุบัน คือ bird
3. ความหมายเปลี่ยนมาเป็นแบบอุปมาอุปไปย เช่น bitter เดิมมีความหมาย

“biting” ปัจจุบันคือ bitter (ขม)

4. ความหมายเปลี่ยนจากเดิมมีความหมายเกี่ยวพันกับบางส่วน ปัจจุบันมีความหมายทั้งหมด (part หรือ Synecdoche → whole) เช่น town เดิมมีความหมาย “fence” ปัจจุบันคือ town หรือ stone เดิมมีความหมาย “heated room” ปัจจุบันคือ stone

5. ความหมายเปลี่ยนไปจากเดิมเป็นความหมายในทำนองที่ดี ปัจจุบันความหมายเลวลง แย่ลง (Amerioration → Degeneration or Pejoration) เช่น boy เดิมมีความหมาย “knave or serving boy” ปัจจุบันคือ boy

6. ความหมายจากเดิมเป็นความหมายในทำนองธรรมชาติ แต่ปัจจุบันมีความหมายดีขึ้น (Elevation) เช่น knight เดิมแปลว่า “boy” หรือ “servant” ปัจจุบันคือ knight (อัศวิน)

คำบางคำไม่สามารถค้นหาเหตุผลในการเปลี่ยนแปลงความหมายได้โดยเฉพาะคำบางคำที่กล้ายieldเป็นคำต้องห้าม (Taboo) และมีการใช้คำแทน (Euphemism) เช่น die เปลี่ยนมาใช้ pass away, poor เปลี่ยนมาใช้ underprivileged โดยเฉพาะคำ defecation ถือเป็นคำต้องห้าม มีคำแทนมากmany อาทิ W.C., lavatory, toilet, bathroom, restroom, comfort station, ladies, gents และ loo เป็นต้น

ในช่วง 30 ปีแรกของศตวรรษ 20 นอกจากศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านความหมายของคำอย่างแพร่หลายแล้ว นักอรรถศาสตร์ยังได้ให้ความสำคัญกับศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาด้านความหมาย โดยไม่ได้ให้ความสำคัญเฉพาะศาสตร์ทางภาษาศิลป์ ร้อยแก้ว ร้อยกรอง และความไฟแรงของภาษาเท่านั้น แต่กลับให้ความสำคัญทางด้านจิตวิทยา สังคมวิทยา อารยธรรม ฯลฯ โดยศึกษาความสัมพันธ์ของศาสตร์เหล่านี้กับขบวนการพัฒนาการของความหมาย อาทิ นักภาษาศาสตร์ชาวสวีเดช ชื่อ กุสตาฟ เสตอร์น (Gustaf Stern) ได้เขียนหนังสือเสนอแนะแนวคิดทางอรรถศาสตร์ในปีค.ศ. 1931 ชื่นับเป็นหนังสือที่ได้สรุปเรื่องอรหศาสตร์ได้ดีที่สุด หนังสือเล่มนี้ชื่อ Meaning and Change of Meaning โดยยกตัวอย่างที่ใช้ในการอธิบายเป็นตัวอย่างภาษาอังกฤษ และการเปลี่ยนแปลงของความหมายที่เขานำมาใช้

ก็เป็นผลมาจากการวิจัยของเขาวเอง หนังสือเล่มนี้เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดการศึกษา กันคัวเรื่องความหมายในวงการอีนๆ รวมทั้งการศึกษาโรคพูดไม่ได้ และโรคที่เกี่ยว กับความผิดปกติในการพูด

การเปิดศักราชใหม่ในการศึกษาอրรถศาสตร์นี้เอง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พื้นฐานการศึกษาภาษาศาสตร์ไปพร้อมกัน การเปลี่ยนแปลงนี้เรียกว่า “การปฏิวัติ โคเปอร์นิกัน” (Copernican Revolution)¹ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญใน การศึกษาภาษาศาสตร์ เริ่มโดยอาจารย์สอนภาษาศาสตร์ชาวสวิสชื่อ เฟอร์динันด์ เดอ โซชาร์ (Ferdinand de Saussure) แห่งมหาวิทยาลัยเจนีวา เขาได้พิมพ์หนังสือชื่อ linguistique generale ในปีค.ศ.1916 ในหนังสือเล่มนี้ Saussure ได้เสนอความคิด ใหม่ๆ ทางภาษาศาสตร์ 2 ความคิดด้วยกัน คือ

ประการแรก การศึกษาภาษาที่แท้จริงจะต้องศึกษาแบบ Synchronic ซึ่ง เป็นการศึกษาเรียนรู้ลักษณะของภาษาในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ โดยไม่ต้องสนใจประวัติ ความเป็นมา และไม่กล่าวถึงหรือเกี่ยวข้องถึงการเปลี่ยนแปลงของภาษา และแบบที่ 2 การศึกษาประวัติความเป็นมาของภาษา วิวัฒนาการการเปลี่ยนแปลงของภาษาหนึ่งๆ จากเวลาหนึ่งถึงอีกเวลางานนี้ เรียกว่าการศึกษาแบบ Diachronic

Synchronic Linguistics จึงเป็นการศึกษาทฤษฎีของภาษาในช่วงเวลา หนึ่งๆ โดยการอրรถาธิบาย “สภาวะ” ของภาษาในตอนนั้นๆ โดยไม่สนใจวิวัฒนาการ หรือการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่เกิดขึ้น อथิ การศึกษาภาษาอังกฤษสมัยกลาง (Middle English) ซึ่งเป็นภาษาของกวีเอกเจฟฟรี ซอเซอร์ ในศตวรรษที่ 15 หรือการ ศึกษาภาษาอังกฤษสมัยใหม่ตอนต้น (Early Modern English) ของกวีเอกวิลเลียม เชคสเพียร์ ในศตวรรษที่ 17 หรือการศึกษาภาษาอังกฤษสมัยใหม่ (Present day English) เป็นต้น

Diachronic Linguistics เป็นการศึกษาวิวัฒนาการความเป็นมาของภาษา อथิ ศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของภาษาอังกฤษในด้านเสียงสระ พยัญชนะ การ สะกดคำ ระบบไวยากรณ์ และความหมายของภาษาอังกฤษโดยศึกษาความ เปลี่ยนแปลงที่เปลี่ยนจากยุค Old English มาสู่ยุค Middle English จนถึง Modern

¹ Copernicus นักดาราศาสตร์ชาวโปแลนด์ ได้สร้างทฤษฎีชื่อ The Copernican Theory ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ ว่าด้วยดวงอาทิตย์เป็นจุดศูนย์กลาง

English การศึกษาวิัฒนาการของภาษาจากยุคหนึ่งมาถึงอีกยุคหนึ่ง อาจจะใช้คำเดิม คือ การศึกษาแบบ Historical Linguistics หรือในสมัยแรกๆ มีการศึกษาที่เรียกว่า Comparative Philology การศึกษาทั้ง 2 รูปแบบตามที่ Saussure กล่าวถึง เป็นการศึกษาที่เสริมซึ่งกันและกัน

ประการที่สอง Saussure ได้แสดงให้เห็นว่า ภาษาจะมีส่วนประกอบต่างๆ มากน้อยที่สัมพันธ์กัน และส่วนประกอบต่างๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีที่มารากฐานและระบบเดียวกัน Saussure ได้เปรียบเทียบภาษาเหมือนกับการเล่นหมากรุก ซึ่งเป็นการเล่นที่ไม่มีตัวเพิ่ม แต่เป็นการเคลื่อนที่โดยย้ายสับเปลี่ยนตัวหมากที่มีอยู่โดยไม่มีการเปลี่ยนระบบความสัมพันธ์ต่างๆ บนกระดาน การศึกษาภาษาในระบบนี้เรียกว่า Structural Linguistics การศึกษาภาษาศาสตร์ทั้ง 2 แนวของ Saussure นี้ได้ขยายความสนใจออกไปย่างกว้างขวางเป็นที่สนใจในวงการศึกษาภาษาศาสตร์ ทฤษฎีแบบ Structural Linguistics นี้ก่อให้เกิด Structuralist Schools ขึ้นมากมายหลายแห่ง อาทิ ในกรุงเจนีวา ปราการ โคลเปนເເກັນ และลอนדון และแต่ละสถาบันที่สอนทฤษฎีนี้จะมีความหมายแตกต่างกันไปบ้างในรายละเอียด แต่จะมีกฎเกณฑ์พื้นฐานที่เหมือนกัน¹ และโดยเหตุที่ทฤษฎีของ Saussure ไม่ได้มีอิทธิพลเฉพาะในสถาบันการศึกษาในยุโรปเท่านั้น แต่ได้มีอิทธิพลในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงในสหรัฐอเมริกา ซึ่งในขณะนั้นเป็นยุคของนักภาษาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงโด่งดังคือ Leonard Bloomfield

ในประเทศเยอรมันนี ศาสตราจารย์ไทรเออร์ (Trier) ได้นำทฤษฎีของ Saussure เข้ามาใช้ในการศึกษาวรรณศาสตร์ และได้สร้างทฤษฎีชื่อ “Theory of semantics fields” เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายแต่ไม่มากนัก เพราะผลจากการเกิดสังคมโลกครั้งที่ 2 จนกระทั่งสังคมสันสุดลง นับจากปีค.ศ.1950 วรรณศาสตร์ได้เข้ามามีบทบาทใหม่ (โดยอาศัยแนวคิดเดิมของ Saussure) แบ่งวรรณศาสตร์ออกเป็น 2 แบบคือ “แบบใหม่” กับ “แบบเก่า” วรรณศาสตร์แบบใหม่จะแตกต่างจากแบบเก่าตรงที่ว่า แบบใหม่จะไม่ต้องศึกษาภาษาในยุคโบราณ แต่ก็ยังนิยมการศึกษาวิัฒนาการการเปลี่ยนแปลงด้านความหมาย ตลอดจนมีความพยายามที่จะวิเคราะห์โครงสร้างของคำ เพราะหัวข้อ Structural Linguistics เป็นหัวข้อที่สำคัญอันหนึ่งในการประชุม Eighth International

¹ อ่านคำอธิบาย Structural Linguistics ท้ายบท

Congress of Linguists ซึ่งจัดขึ้นที่เมืองออสโตร์ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย เมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ.1957 และเป็นอีกหัวข้อหนึ่งในการประชุมครั้งที่ 9 ที่เมืองเคนบริดจ์ แมลรัชแมสซาชูเซต ในปีค.ศ.1962

ในศตวรรษที่ 20 วรรณศาสตร์สมัยใหม่จะมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับลีลาของภาษา (Stylistics) เพราะลีลาของภาษาจะมีความเกี่ยวข้องกับคุณค่า (value) ของภาษา การศึกษาลีลาของภาษาจึงเป็นอีกทฤษฎีหนึ่งที่ต้องนำมาศึกษาร่วมกับวรรณศาสตร์ ใน การวิเคราะห์ความหมาย จนเป็นที่ชัดเจนแล้วว่าปัญหาต่างๆ ใน การวิเคราะห์ความหมายจะต้องมีการศึกษาลีลาของภาษาควบคู่ไปกับการศึกษาเรื่องการแสดงออกทางอารมณ์ของความหมาย (Emotive Overtones)

การศึกษาวรรณศาสตร์แนวใหม่ยังครอบคลุมไปถึงการศึกษาความหมายของภาษาโดยภาษาหนึ่งโดยเฉพาะ และได้มีความพยายามที่จะพิสูจน์ให้เห็นชัดเจนถึงการใช้คำศัพท์สำนวน (idioms) ต่างๆ ที่มีอยู่ในแต่ละภาษาอีกด้วย

นอกจากนี้ วรรณศาสตร์สมัยใหม่ยังชี้ให้เห็นความเกี่ยวข้องระหว่างความรู้สึก นึกคิด จิตใจ กับภาษา ภาษาจะไม่เป็นเครื่องมือที่จะแสดงความคิดของผู้ใช้เท่านั้น แต่ จะมีอิทธิพลที่จะทำให้ความคิดออกมายืนรูปร่างอย่างนั้นอย่างนี้ โดยการกำหนด ความคิดนั้นๆ ไปสู่ทิศทางที่ต้องการ ความรู้สึกนึกคิดเหล่านี้ ซึ่งในช่วงเวลาหนึ่งๆ ได้ มีความสำคัญในการศึกษาวรรณศาสตร์

ท้ายสุดได้มีการพบความสัมพันธ์ระหว่างภาษาศาสตร์กับปรัชญา เพรานัก ปรัชญาสมัยใหม่ยังคงศึกษาปรัชญาด้วยการแก้ปัญหาในเรื่องของความหมายของ วรรณศาสตร์ในเชิงปรัชญาจึงเป็นการศึกษาสาขานึงของวิชาตรรกศาสตร์ที่เกี่ยวกับสัญลักษณ์ (Symbolic Logic) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเป็น “Theory of Signs” แต่ความ สัมพันธ์ระหว่างวรรณศาสตร์ภาษาศาสตร์กับวรรณศาสตร์ปรัชญาจึงเป็นเรื่องที่ละเอียด อ่อนและเประบ้าง แต่ถ้าจะพิจารณาโดยทั่วไปจะเห็นได้ว่า ภาษาศาสตร์และปรัชญา ซึ่งเป็นศาสตร์ที่มีปัญหาคล้ายกันจะต้องช่วยเหลือกันและสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก ในวิชาวรรณศาสตร์

โดยสรุป การศึกษาอรรถศาสตร์ในแนวการศึกษาวิวัฒนาการการเปลี่ยนแปลงด้านความหมายของภาษาซึ่งศึกษากันมายาวนาน ถือว่าจะดำเนินการต่อไปพร้อมกับการนำปัญหาของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมาประสานกับการวิเคราะห์วิจัยอรรถศาสตร์ซึ่งเป็นวิชาที่ว่าด้วยความหมายในสมัยปัจจุบัน

¹ Structural Linguistics คือการศึกษาภาษาที่อธิบายว่าภาษาประกอบขึ้นด้วยหน่วยโครงสร้างต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน และเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของโครงสร้างต่างๆ ทั้งในระดับ Structural Phonology, Structural Grammar และ Structural Semantics

ทฤษฎี Structuralism เป็นทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาภาษาโดยวิเคราะห์ภาษาแบบ “ศึกษาโครงสร้าง” (Structures) และ “ระบบ” (Systems) ของภาษา ในความคิดของ Saussure และศิษย์ของเขาระบบการวิเคราะห์ “โครงสร้าง” ของภาษาจะต้องมีการให้คำอธิบายที่มีขอบเขตและจำกัดเหมือนกับที่ Bloomfield ได้เคยเน้นขึ้น ขบวนการแยกส่วนของหน่วยเดิมหรือหน่วยคำออกเป็นหน่วยๆ (segmenting) และการแยกประเภทของหัว การพูดแต่ละครั้ง (Utterance) ซึ่งที่ยังได้กับการศึกษาโครงสร้างระดับผิว (Surface structure) และโครงสร้างระดับลึก (Deep structure) ของนักภาษาศาสตร์ก่อน Transformation นำโดย โนם สกี (Noam Chomsky) โดยนำโครงสร้างระดับผิวและระดับลึกมาเบรียงเพื่อยกันในด้านความหมายทำให้เกิดทฤษฎีที่เรียกว่า Generative Linguistics ขึ้น

การวิเคราะห์ภาษาโดยการวิเคราะห์โครงสร้างที่ทำให้เกิดทฤษฎี Structuralism ขึ้นนี้ ทำให้นักมนุษย학ทางฝรั่งเศสชื่อ คลอด เลโว แสตโรส (Claude Levi-Strauss) และคนอื่นๆ ได้ใช้ทฤษฎีนี้ในงานของพากษา โดยการวิเคราะห์โครงสร้างพฤติกรรมของมนุษย์ในด้านศาสนา ประเพณี การร้องรำทำเพลง และการขอแต่งงาน เป็นต้น ทั้งหมดนี้ถูกวิเคราะห์ว่าเป็นส่วนต่างๆ ซึ่งเป็นโครงสร้างความสัมพันธ์ของมนุษย์ และโครงสร้างเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานของความคิด หรือแนวคิดของคนในสังคม จุดสำคัญก็คือ สิ่งที่สร้างเครือข่ายขึ้นมาจะไม่ผลแยกจากความสัมพันธ์กันหรือความต่างกัน เพราะมันเป็นเครือข่ายแห่งความสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิดโครงสร้างของระบบขึ้นมา

“Structural” ในความหมายของภาษาศาสตร์จะเกิดขึ้นในบริบทต่างๆ ทั้งในระดับเสียง ไวยากรณ์ และความหมาย ดังนั้น Structural Grammar ในปัจจุบันจึงเป็นการศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ที่ส่วนใหญ่ใช้กันในการสอนภาษาศาสตร์ประยุกต์ในส่วนที่เกี่ยวกับการฝึกฝนการใช้กรรส่วนภาษาอังกฤษหรือภาษาอื่นๆ และคำ “Structural” ก็เป็นคำที่ใช้กันในการแสดงไวยากรณ์แบบต่างๆ เช่น รูปแบบต่างๆ ของ Transformational Grammar หรือใช้คำ Structural Semantics ในการเรียนการวิเคราะห์ความหมายของโครงสร้างทางภาษาแบบต่างๆ ในวิชาอรรถศาสตร์ เป็นต้น